

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. oktober 2013
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh: Morten Niels Jakobsen
Sagsnr.: 2013-0032-0933
Dok.: 924763

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 25 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 4. oktober 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Morten Bødskov

/

Morten N. Jakobsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 25 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad den aktuelle status er for den proces, som medlemsstaterne af Europarådet igangsatte i 2010 med henblik på at reformere Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder den planlagte ændring af menneskerettighedskonventionens præambel, som understreger rækkevidden af subsidiaritetsprincippet og medlemsstaternes skønsmargin i f.eks. udvisningssager. Spørgsmålet stilles som opfølgning på samrådet den 1. oktober 2013 med justitsministeren om mulighederne for stramninger af udvisningsreglerne, jf. UUI alm. del – samrådsspørgsmål AY og AZ.”

Svar:

1. Som led i den fortsatte reform af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har der siden 2010 været afholdt tre højniveaukonferencer, som har haft til formål at identificere, hvordan Domstolens effektivitet på længere sigt kan sikres. De tre konferencer, der blev afholdt i Interlaken (2010), Izmir (2011) og Brighton (2012), har navnlig ført til vedtagelsen af protokol nr. 15 og 16 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

2. Protokol nr. 15 er en ændringsprotokol, som indeholder nye regler for, hvornår Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol antager klager til behandling med henblik på at nedbringe det store antal af ubehandlede sager ved Domstolen. Protokollen ændrer Den Europæiske Menneskerettighedskonvention på følgende punkter:

- 1) Der indsættes en reference til subsidiaritetsprincippet og princippet om skønsmargin i slutningen af præambelen til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, jf. protokollens artikel 1. Den nye præambelbetragtning har følgende ordlyd (Justitsministeriets uofficielle danske oversættelse): ”Idet de forsikrer, at de høje kontraherende parter, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, har det primære ansvar for at sikre rettighederne og frihederne, som er nævnt i denne konvention og protokoller dertil, alt imens de har en skønsmargin, som er underlagt en kontrollerende prøvelse af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, der er etableret i medfør af denne konvention”.
- 2) Reglerne om aldersgrænsen for dommere i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 23, stk. 2, ændres, således at dommerkandidater fremover skal være under 65 år på den dato,

hvor Den Parlamentariske Forsamling anmoder om listen med de tre kandidater, jf. protokollens artikel 2.

- 3) Et kammer i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol skal fremover kunne afgive jurisdiktion over en sag til fordel for Storkammeret – dvs. kammeret skal kunne henvise en sag til Storkammeret – selvom en af sagens parter rejser indsigelse herimod, jf. protokollens artikel 3.
- 4) Klagefristen i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 35, stk. 1, ændres fra 6 til 4 måneder, jf. protokollens artikel 4.
- 5) Afvisningskriteriet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 35, stk. 3, litra b, ændres, således at betingelsen om, at klagen ikke kan afvises, hvis klagen ikke har været behørigt behandlet af en national domstol, udgår, jf. protokollens artikel 5. Ændringen betyder, at Domstolen kan afvise en klage i de tilfælde, hvor klageren ikke har haft væsentlig ulempe, medmindre respekten for menneskerettigheder som defineret i konventionen og de dertil hørende protokoller gør det påkrævet at realitetsbehandle klagen.

Protokol nr. 15 blev åbnet for undertegnelse den 24. juni 2013, hvor Danmark undertegnede den. Danmark har endnu ikke ratificeret protokollen, men der er for tiden overvejelser om, hvorvidt Danmark skal ratificere protokollen. Protokollen er indtil videre undertegnet af i alt 24 stater, hvoraf Irland som den eneste også har ratificeret protokollen. Protokollen træder i kraft, når den er ratificeret af alle Europarådets 47 medlemsstater.

Om betydningen af protokol nr. 15 kan i øvrigt henvises til Justitsministeriets skrivelse af 5. april 2013 på spørgsmål nr. 290 (Alm. del) fra Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik.

3. Protokol nr. 16 giver de øverste nationale domstole mulighed for at anmode Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om vejledende udtalelser ("advisory opinions") om principielle spørgsmål, der vedrører fortolkningen og anvendelsen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med tilhørende protokoller, jf. protokollens artikel 1, stk. 1. Hver stat skal ved undertegnelsen eller ratifikationen af protokollen angive, hvilken eller hvilke nationale domstole der skal have ret til at anmode Domstolen om en vejledende udtalelse, jf. protokollens artikel 10.

De nationale domstole vil kun kunne anmode om vejledende udtalelser til brug for konkrete retssager, der verserer for dem, jf. protokollens artikel 1,

stk. 2. Anmodningen om en udtalelse skal begrundes af den nationale domstol, og relevante faktuelle og retlige oplysninger skal oplyses, jf. protokollens artikel 1, stk. 3. En national domstol vil i intet tilfælde være forpligtet til at anmode om en vejledende udtalelse (jf. pkt. 7 i den forklarende rapport til protokollen).

De vejledende udtalelser vil blive afgivet af Storkammeret i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, jf. protokollens artikel 2, stk. 2. Udtalelserne offentliggøres og kommunikerer til den nationale domstol, der har anmodet om den enkelte udtalelse, og til den stat, hvortil den nationale domstol hører, jf. protokollens artikel 4, stk. 3 og 4. Udtalelserne vil ikke være bindende, jf. protokollens artikel 5. Det er således op til den nationale domstol, der har anmodet om en udtalelse, at beslutte, hvilken betydning udtalelsen skal have i forhold til den konkrete retssag (jf. pkt. 25 i den forklarende rapport til protokollen).

Det forhold, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har afgivet en vejledende udtalelse på anmodning fra en national domstol i tilknytning til en konkret retssag, forhindrer ikke en af parterne i retssagen i at udnytte sin ret til at klage til Domstolen efter konventionens artikel 34 vedrørende et forhold, der har været omfattet af retssagen. Det forventes dog, at Domstolen vil afvise en klage for så vidt angår forhold, som Domstolen har taget stilling til i en vejledende udtalelse i samme sag, forudsat at Domstolens udtalelse er blevet fulgt (jf. pkt. 26 i den forklarende rapport til protokollen).

Protokol nr. 16 blev åbnet for undertegnelse den 2. oktober 2013. Den træder i kraft, når den er ratificeret af 10 stater, jf. protokollens artikel 8. Indtil videre har syv stater undertegnet protokollen, mens ingen stater endnu har ratificeret den. Regeringen har sendt protokollen i høring hos domstolene, Institut for Menneskerettigheder, Advokatrådet m.fl. På baggrund af de modtagne høringssvar er der for tiden overvejelser om, hvorvidt Danmark skal undertegne protokollen.

